

SAKSFRAMLEGG

Til:
Programstyret ved Musikkonservatoriet

Møtedato:
21.11.2018

Sak:
30/18

Musikkonservatoriet i Tromsø 50 år - jubileumsbok

Dr. art. Bård A. Berg, 14. november 2018

Prosjektbeskrivelse: «Musikkonservatoriet i Tromsø 50 år – jubileumsbok».

1. Jubileumsbok

I 2021 fyller Musikkonservatoriet i Tromsø 50 år. Dekan Kjell Magne Mælen ved Det kunstfaglige fakultet tok i høst kontakt med undertegnede for å diskutere en eventuell jubileumsbok, og vi ble enige om at jeg skulle utarbeide en prosjektbeskrivelse til grunnlag for behandling av saken i fakultetets organer. Jeg har i arbeidet med prosjektbeskrivelsen tatt utgangspunkt i samtalen med dekan Mælen, lesning av relevant litteratur, samt kartlegging av eksisterende arkivmateriale. Undertegnede og Mælen har også hatt en maildialog i måneden som er gått etter det opprinnelige møtet.

2. Målgruppe for jubileumsboka

Jubileumsboka bør rette seg mot den musikkpolitiske, kulturpolitiske og utdanningspolitiske offentligheten.

Forfatteren må ha universitetsstyret og den administrative ledelsen ved UiT i tankene, men også styrer og ledelse ved UiT på lavere nivåer, og tilsvarende på utdanningsinstitusjoner ellers i landet.

Målgruppen omfatter også kulturskoler, kulturpolitikere, interesseorganisasjoner og media, samt utøvende kunstnere. Og sist, men ikke minst: tidligere og nåværende ansatte og studenter.

Boka er i utgangspunktet ikke tenkt bruk som pensumbok, men kan være aktuell innen humanistiske og samfunnsfaglige kulturutdanninger.

3. Musikkonservatoriet i Tromsø – kort historikk

Tromsø Musikkskoles konservatorieklasser ble opprettet i 1970, og etter "langvarige konferanser og kompliserte forhandlinger med Tromsø kommune og

departementet" ble konservatorievirksomheten skilt fra Tromsø Musikksskole ved formannskapsvedtak av 4. oktober 1971.

Samme dag ble aksjeselskapet Tromsø Musikkonservatorium stiftet, "med formål å drive musikkonservatorium, med fremtidig tilpassing til de aktuelle behov."

Den 6. desember 1971 ble Tromsø Musikkonservatorium godkjent som tilskuddsberettiget etter privatskoleloven, som var vedtatt året før. I 1975 ble navnet endret til Nordnorsk Musikkonservatorium. Konservatoriet fikk status som statlig høgskole f.o.m. 1. mai 1980.

I og med høgskolereformen av 1. august 1994 ble konservatoriet en del av Høgskolen i Tromsø, og fra 1. januar 2009 inngikk konservatoriet i Det kunstfaglige fakultet ved Universitetet i Tromsø, nå under navnet Musikkonservatoriet i Tromsø.

4. Noen tanker om lange linjer i musikkonservatoriets historie

I prosessen med å skrive en jubileumbok er det viktig at det fra begynnelsen finnes en felles forståelse mellom forfatter og oppdragsgiver om hva det viktig å fokusere på. Jeg vil i fortsettelsen peke på noen spørsmål man bør finne svar på i løpet av skriveprosessen.

- I hvilken kontekst ble Musikkonservatoriet opprettet, hvordan var konteksten underveis, hvordan er den i dag, og hvordan er det ønskelig at den blir i framtiden?
- Hvordan er ønskene og intensjonene i forhold til institusjonens etablering blitt ivaretatt?
- Hvilke eksterne og interne forhold har vært viktige for institusjonen langsiktige utviklingen? Hvilke lange utviklingslinjer har preget utviklingen?
- Hva var samfunnsoppdraget i 1971, og hva er det i dag?

- a) Det utdannings- og kulturpolitiske samfunnsoppdraget bør være i fokus. I den grad konservatoriets samfunnsoppdrag har endret seg vesentlig siden 1971, må vi spørre om hva som har påvirket samfunnsoppdraget.

Et av flere mulige perspektiver på dette er at perioden 1971-2021 startet i sosialdemokratiets gullalder, og ender i en tid hvor den økonomiske liberalismen har utfordret sosialdemokratiets hegemoniske posisjon i samfunnet.

Et utslag av dette er trolig den økte vektleggingen av den kommersielle dimensjonen ved kulturen, og av private kilder til finansiering av kulturlivet.

- b) Et klart utviklingstrekk er naturligvis overgangen fra å være et privat konservatorium med løs organisering, til å bli et konservatorium integrert i dagens gjennomorganiserte universitetsstruktur. Har noe viktig gått tapt på veien? Er dagens universitetsstruktur forenlig med idéen bak musikkonservatoriene når det gjelder organisering, undervisning og evaluering av studentene?

- c) Det vil være viktig å undersøke utviklingen innen likestilling og «kjønnsbalanse» i institusjonen, når det gjelder både ansatte og studenter. Det kunstfaglige fakultet har deltatt aktivt i NFR's BALANSE-program, med prosjektet «Kjønn og skjønn» som nå er avsluttet. Hvorfor ble prosjektet startet? Hva er resultatene? Hvilken betydning får de for Musikkonservatoriets utvikling i årene som kommer?

- d) Hvordan har utviklingen vært når det gjelder inkludering av minoriteter og minoritetenes musikk i konservatoriet? Spørsmålet bør stilles når det gjelder både regionale minoriteter som samer og kvener, og innvandrergupper.
- e) Fra og med 2003 har konservatoriet også undervist i rytmisk musikk. Det vil være interessant og nødvendig å undersøke utviklingen innenfor dette feltet, også når det gjelder forholdet til den etablerte og tradisjonelle undervisningen ved konservatoriet.
- «Kulturutredningen 2014» forteller at musikkområdet var det området hadde den største prosentvise veksten i kulturbevilgninger i perioden 2005-2013, og at mye av økningen gikk til region- og landsdelsinstitusjonene. Det konstateres at flere orkestre hadde hevet det kunstneriske nivået i løpet av disse årene. Den største del av økningen gikk til oppbyggingen av det rytmiske musikkfeltet. Utviklingen fulgte her to spor:
- 1) Å stimulere det ikke-institusjonelle musikklivet, blant annet gjennom ulike støtteordninger som forvaltes av Norsk kulturråd; 2) En institusjonalisering av den rytmiske musikken, blant annet gjennom etablering av kompetansesentre for rytmisk musikk. Men også ved at rytmisk musikk rykket inn på musikkonservatoriene, i Tromsø altså fra 2003.
- f) NOU 2014:4 «Kulturutredningen 2014» forteller at «etterkrigstidens norske kulturpolitikk utviklet seg langs to hovedlinjer, henholdsvis forsvaret for og spredning av «høykulturen» og vektlegging av det «sosiokulturelle», det vil si de sosiale, miljømessige og lokale aspektene ved kulturen», der den høykulturelle linjen illustreres blant annet gjennom etableringen av riks-institusjonene og etableringen av Norsk Kulturråd.
- Dette er et interessant perspektiv, som jeg går ut fra gjenspeiles i Tromsø Musikkonservatoriums utvikling fram mot dagens situasjon.
- g) Kulturutredningens kapittel 13 konkluderer slik:
- «Kulturløftet har blitt det regjeringen sa det skulle bli – et kraftig økonomisk løft for kulturlivet. Trykket i kulturpolitikken etter 2005 har ligget på å bygge opp den kulturelle infrastrukturen i samfunnet.
- I kulturpolitikken etter 2014, og i Kulturløftet III, bør trykket ligge på innholdet i disse infrastrukturene. Det må dreie seg om å øke produksjonen av kunst og kultur, om et økt fokus på aktiviteter som kommer publikum til gode, og om en forsterket vektlegging av kunstnerisk og faglig kvalitet.»
- Det vil bli interessant å finne ut hvordan dette kulturpolitiske forslaget er fulgt opp av regjeringen Solberg, som har sittet med den politiske makten siden 2013.

5. Disposisjon av jubileumsboka

I en prosjektbeskrivelse som denne er det ikke naturlig å foreslå en detaljert disposisjon for boka. Dette må forfatteren gjøre i samarbeid med bokkomiteén, og bokas innhold bør også drøftes på det foreslåtte innspillseminaret (se punkt 6 nedenfor).

Med henvisning til punkt 3 ovenfor ser likevel følgende kronologiske kapitelinndeling ganske logisk ut:

- a) Innledning. Musikkutdanning i Norge historisk sett; det musikkpolitiske klimaet fram mot konservatoriets etablering; musikkutdanningen i Tromsø og

Nord-Norge før 1970; behovet for et nordnorsk konservatorium; enkeltpersoners innsats for å etablere konservatoriet.

- b) Perioden 1971-1980. Pionérfasen. Utviklingen fram mot Nordnorsk Musikkonservatorium som statlig høyskole (1980). Natt til 7. januar 1979 brant den gamle Latinskolen, der konservatoriet så langt hadde holdt til, og alt materiell gikk tapt. Undervisning og administrasjon ble spredt over hele byen
- c) Perioden 1980-1994. Utviklingen fram mot etableringen av konservatoriet som en del av Høgskolen i Tromsø (1994). I 1985 flyttet konservatoriet inn i nye lokaler i Krognessveien på Sør-Tromsøya.
- d) Perioden 1994-2009. Utviklingen fram mot fusjonen med Universitetet i Tromsø. Et tilbygg til konservatoriet i Krognessveien sto ferdig i 1997.
- e) Perioden 2009-2021. F.o.m. 2009 har konservatoriet inngått i Det kunstfaglige fakultet ved UiT, under navnet Musikkonservatoriet i Tromsø.
- f) Avslutning. Oppsummering av dagens situasjon, og et blick framover, både når det gjelder visjoner og allerede vedtatte planer.

6. Prosessen framover

Musikkonservatoriet i Tromsø vil feire 50-årsjubiléet en gang høsten 2021. Et ferdig manus for jubileumsboka bør leveres senest 1. januar 2021. Produksjonen av boka med tilpassing av bildemateriale o.a. tar sin tid, og det er også snakk om å produsere en nettversjon av boka.

I tillegg til litteraturstudier og arbeid med kildemateriale vil det være helt nødvendig å intervju nøkkelpersoner fra konservatoriets ledelse og undervisning i årene som har gått. Det vil også være viktig å nedsette en bokkomité som forfatteren kan forholde seg til underveis i prosessen, etter først å ha definert komitéen funksjon og mandat.

Det vil være en god start å invitere til et «Innspillseminar» tidlig i skriveprosessen. Norges Musikkhøgskole i Oslo planlegger også jubileumsbok, og startet prosessen med dette seminaret i september d.å.: <https://nmh.no/arrangementer/innspillseminar-til-nmhs-historieprosjekt>

7. Min faglige bakgrunn

Jeg har vært ansatt ved UiT siden 1999, og har tatt både hovedfag (1990) og doktorgrad (1999) i historie her. Jeg var i perioden 1999-2010 tilknyttet Institutt for historie, fra 2000 som ansvarlig for fakultetets felles introduksjonskurs for alle studenter: Examen Facultatum. I 2010 ble jeg overført til Institutt for filosofi, med samme ansvarsområde. Jeg har også filosofi og idéhistorie i fagkretsen.

Jeg har ikke kunstfaglig bakgrunn, men har stor interesse for kunst og kultur, og er motivert for å arbeide med dette prosjektet. Ettersom jeg for tiden ikke har andre større skriveprosjekter har jeg sagt meg villig til å gjøre det mot et rimelig honorar.

Mine interesseområder som historiker har i hovedsak vært nordnorsk historie, samisk historie og europeisk idéhistorie. Jeg har også skrevet et par jubileumsbøker, blant annet boka «Advokatene i Troms i det 20. århundre» (2003), på oppdrag av Troms Advokatforening. Jeg viser ellers til min presentasjonsside ved UiT.

https://uit.no/om/enhet/ansatte/person?p_document_id=42282&p_dimension_id=88151

8. Kildemateriale og litteratur

- 1) Arkivmateriale.
 - a) 1970-1994. Ved Statsarkivet finnes det et stort, katalogisert arkivmateriale for Musikkonservatoriet fra perioden 1970-1994, altså inntil konservatoriet inngikk i den nye Høgskolen i Tromsø. Det dreier seg om møteprotokoller, kopibøker, journaler, korrespondanse og saksarkiver etter arkivnøkkel, personalmapper, elevprotokoller, elevmapper, søkere til skolen og eksamensbesvarelser. Materialet ble merket og katalogisert høsten 1995, og utgjør ca. seks hyllemeter.
 - b) 1994 til d.d. Det kunstfaglige fakultetet har arkivert styresaker og protokoller helt fra konservatoriet ble en del av Høgskolen i Tromsø i 1994.
- 2) Litteratur. Jeg har fått tilgang til og har gjennomgått følgende.
 - a) NOU 2013:4 - «Kulturutredningen 2014».
 - b) Robertsen, Else Mari (arkivleder Høgskolen i Tromsø): «Arkivkatalog Nordnorsk Musikkonservatorium – Avleveringsliste 1970-1994». Tromsø, februar 2005.
 - c) Brekke, Mary (red): «Et barn av sin tid. Høgskolen i Tromsø 10 år». Tromsø 2004.
 - d) Stødle, Håkon (i Brekke 2004): «Det nytter: Profesjonelt musikkliv i Nord-Norge».
 - e) FoU-magasinet Podium ved Det kunstfaglige fakultet nummer 05/2011 («Kunst, kraft og kreativitet jubilerer», i anledning fakultetets 40-årsjubileum.
 - f) Mælen, Kjell Magne: «Nyskaping og innovasjon», artikkel i Podium 05/2011.
 - g) Ottem, Bernt Johan: «40 år med høyere musikkutdanning i nord», artikkel i Podium 05/2011.
 - h) Kunstfak FOU (FOU-sider for Det kunstfaglige fakultet): «Aktiviteter i BALANSE-prosjektet».
 - i) Bjørntvedt, Gro: «Kirsten Sand – vår første kvinnelige arkitekt». Artikkel i Telemarksavisa 24. oktober 2018.